

הוראות והודעות

מספר ההוראה: 1.36 (הוראה 36 לפרק 1 בתע"ס) מס' עמודים: 14

תאריך תחולה: 1.1.2017 תאריך פרסום: ג' בטבת תשע"ז
1 בינואר 2017

הנהלים למתן טיפול סוציאלי ו/או סיוע חומרי במחלקה לשירותים חברתיים

=====

1. כללי

- 1.1 הוראה זו מבטלת את ההוראה מיום 25.8.2011.
- 1.2 המחלקה לשירותים חברתיים פועלת בכפוף לחוק שירותי הסעד תשי"ח-1958 (נספח א') הקובע כי על כל רשות מקומית להקים מחלקה לשירותים חברתיים.
- 1.3 הטיפול בלקוחות במחלקה לשירותים חברתיים מחייב לקבל פנייה בכתב מאת הלקוח בכפוף לתקנות שירותי הסעד (פניה למתן סעד או טיפול סוציאלי) תשכ"ח 1967 (נספח ב').
- 1.4 בהוראה זו מפורסמים הנהלים למתן סעד או טיפול סוציאלי.

2. הגדרות

- 2.1 טיפול סוציאלי- כל סוגי העזרה ושירותים סוציאליים למעט סעד.
- 2.2 סעד - עזרה חומרית ישירה או עקיפה שלגביה קיימים כללי זכאות.
- 2.3 מקום מגורים - כהגדרתו בתקנות שירותי הסעד (טיפול בנזקקים), התשמ"ו-1986 (ראה הוראה 1.1 בתע"ס) "מקום שבו אוכל אדם וישן, ואם מחמת עבודתו הוא אוכל וישן מחוץ לדירתו אך מבקר בה לעיתים קרובות - דירתו: ואולם אם הוא משרת בצה"ל או מוחזק במעון או בבית סוהר, לא ייחשב מקום כאמור, בשל כך בלבד, למקום מגוריו".

3. נוהלי הפניה

- 3.1 אדם המעוניין לקבל טיפול סוציאלי או סעד יפנה למחלקה לשירותים חברתיים במקום מגוריו על גבי טופס פניה והצהרה כפי שאושר על ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים וראש הממשלה בשנת 2007 (נספח ג'), ומופיע באתר האינטרנט של המשרד ויצרף אליו כל מסמך שיידרש ע"י המחלקה לשירותים חברתיים.
- 3.2 בבחירת העו"ס המטפל, מנהל המחלקה יקבע את העו"ס מנהל הטיפול בהתייחס להיבטים הבאים: אזור גיאוגרפי, הנזקקות העיקרית, ידע מקצועי, אי קרבת משפחה.
- 3.3 לקוח המבקש להחליף את העו"ס המטפל, (למעט עו"ס לפי חוק), ומדובר במתן טיפול סוציאלי ולא במתן סעד, עליו להגיש למנהל המחלקה בקשה מנומקת בכתב. מנהל המחלקה יקיים בירור בעניין הבקשה וסיבותיה עם העו"ס המטפל, עם הלקוח וכן יעיין בתיקו. החלטת המנהל תהיה בכתב.

ומנומקת ותשלח ללקוח על גבי טופס תשובה לפונה אשר בתוספת לתקנות שירותי הסעד (תפקיד המנהל וועדת הסעד), תשכ"ד - 1963, תוך ציון זכותו של הלקוח לפנות לוועד ערר.

4. מתן סיוע/טיפול סוציאלי

- 4.1 מצא העובד הסוציאלי כי בקשת הלקוח היא מעניינה של המחלקה לשירותים חברתיים ימלא במחשב נתוני יסוד אודותיו ואודות בני משפחתו.
- 4.2 כאשר השירות המבוקש אינו תלוי בגובה ההכנסה של הלקוח או מי שחייב במזונותיו או אם האדם האמור מסכים לשלם את הסכום המרבי של השתתפות בטבלת ההשתתפות אין לדרוש מסמכים אודות הכנסות.
- 4.3 מצא העובד הסוציאלי שבקשת הלקוח אינה מעניינה של המחלקה לשירותים חברתיים יודיע על כך בכתב ללקוח ויפנה אותו לגורם המתאים.
- הטיפול/סיוע יינתן ע"י המחלקה לשירותים חברתיים עפ"י העניין כאשר העובד הסוציאלי קבע את הנוקדות, וקבל את האסמכתאות על ההכנסות, הנוגעות לבקשה (למעט המפורט בסעיף 4.2 לעיל) שמאמתות את המוצהר בטופס פניה והצהרה.
- מתן הסיוע וטיפול סוציאלי יינתן החל מיום הפנייה למחלקה ולא רטרואקטיבי.

5. ע ד כ ו ן

על כל שינוי שיחול במצבו המשפחתי ו/או הכלכלי חייב הפונה להודיע מיד למחלקה לשירותים חברתיים. עבור כל בקשה חדשה יתבקש הלקוח למלא טופס פניה והצהרה חדש. אחת לשנה מיום הפניה יידרש הלקוח למלא טופס פניה והצהרה מעודכן כל עוד הוא בטיפול ומקבל שירות באמצעות המחלקה לשירותים חברתיים.

6. בקרה

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים יודאו יישום הוראה זו ע"י מפקחיו ועובדי האגף לביקורות פנימית.

אלין אלול
מ"מ המנהל הכללי

חוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958

1. הגדרות (תיקונים: התשנ"ה, התשנ"ו, התשע"א)

בחוק זה -

"נזקק" - אדם הזקוק לסעד מחמת גילו, מצב בריאותו, ליקויו הרוחני או הגופני, או מסיבות אחרות, הכל לפי המבחנים שנקבעו בתקנות;
"עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד" - עובד סוציאלי שמונה לעניין חוק זה לפי סעיף 13(ב);
"עובד סוציאלי" - (נמחקה);
"בית משפט" - בית המשפט לעניני משפחה לרבות בית דין המוסמך לדון בעניני מזונות.

2. לשכות סעד של רשויות מקומיות (תיקונים: התשכ"ה, התשנ"ו, התשע"א)

(א) רשות מקומית תקיים לשכת סעד לשם טיפול סוציאלי בנזקקים והגשת סעד להם. שר הרווחה והשירותים החברתיים, בהתייעצות עם שר הפנים, רשאי להתקין תקנות בדבר ארגון של לשכות סעד של רשויות מקומיות.
(ב) נתבקשה לשכת סעד של רשות מקומית ליתן טיפול סוציאלי או להגיש סעד, ימסור הממונה על הלשכה למבקש, בכתב, את ההחלטה בבקשה תוך זמן סביר.
(ג) הרואה את עצמו נפגע על ידי אי מתן תשובה תוך זמן סביר או על ידי החלטה רשאי לערור לפני ועדת ערר בכתב.
(ד) ועדות ערר יוקמו בכל רחבי המדינה על ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים והוא יקבע את תחום שיפוטן בהתייעצות עם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת.
(ה) ועדת ערר תהיה של שלושה: אחד עובד סוציאלי ושני נציגי ציבור שיתמנו על ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים בהתייעצות עם רשות מקומית. יושב

ראש הוועדה ייבחר על ידי חבריה.

לא יכהן בוועדת ערר עובד לשכת הסעד שבעררים על החלטותיה דנה הוועדה וחבר הרשות המקומית שבתחומה פועלת לשכה זו.

(ו) שר הרווחה והשירותים החברתיים, בהתייעצות עם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות סדרי הנוהל בעררים.

(ז) ועדת ערר רשאית בהחלטתה בערר על מתן סעד -

(1) לדחות את הערר ולאשר את ההחלטה שעוררים עליה;

(2) לשנות את ההחלטה שעוררים עליה;

(3) לבטל את ההחלטה ולקבוע לנוקק סעד כדי השיעור שהלשכה רשאית ליתן;

(4) לחייב את לשכת הסעד, לבדוק שנית את בקשת העורר, לפי הוראות שתתן לענין זה או ללא הוראות.

(ח) ועדת ערר רשאית בהחלטתה בערר על מתן טיפול סוציאלי -

(1) לדחות את הערר ולאשר את ההחלטה שעוררים עליה;

(2) לחייב את לשכת הסעד לבדוק שנית את בקשת העורר לפי הוראות שתתן לענין זה או ללא הוראות.

2א. סייג למתן סעד (תיקון התשמ"א)

על אף האמור בסעיף 2, לא תינתן תמיכה שמטרתה להבטיח הכנסה מספקת כדי מחיה.

3. חקירתו של נזקק (תיקון התשע"א)

נתבקשה לשכת סעד להגיש סעד לנזקק, רשאי עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד לחקור אותו וכל אדם אחר בדבר מצבו של הנזקק.

4. חקירתו של חייב וגילוי ידיעות (תיקון התשע"א)

(א) נוכח עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד כי אדם הוא נזקק, רשאי הוא לחקור את החייב, או העלול להיות חייב, במזונותיו של הנזקק (להלן - החייב), בדבר יכלתו לספק מזונות לנזקק.

(ב) היה עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד סבור שיש לאדם ידיעות בדבר יכלתו של החייב, יהא בית המשפט שמקום מגוריו של האדם הוא בתחום שיפוטו ושמוסמך לדון בעניני אותם המזונות רשאי, לפי בקשת העובד הסוציאלי, להזמין את האדם להתייצב לפניו ולצוות שייחקר על ידי העובד הסוציאלי בבית המשפט, ודין המוזמן כך כדין עד שהוזמן להעיד בבית משפט.

5. סודיות (תיקון התשע"א)

(א) על אף חובת הסודיות המוטלת על עובד המדינה או עובד רשות מקומית על פי כל דין, חייב הוא למסור ידיעות על רכושו או הכנסותיו של נזקק, אם נדרש לכך על ידי עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד, וכן על רכושו או הכנסותיו של חייב, אם הסכים החייב למסירת הידיעות או אם בית המשפט ציווה על כך.

(ב) עובד סוציאלי לפי חוק שירותי הסעד שהגיעה אליו ידיעה אגב חקירה, ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה שיש צורך בכך לשם ביצוע חוק זה או חוק אחר והתקנות שהותקנו על פיהם.

6. תביעת מזונות וגבייתם (תיקון התשע"א)

(א) במידה שנוזקק לא תבע מזונות מחייב או לא גבה אותם, זכאים שר הרווחה והשירותים החברתיים או רשות מקומית לתבוע ולגבות אותם בשם הנוזקק על פי הרשאתו, או אף ללא הרשאתו אם הוא קטין או חולה-נפש או נמצא בטיפול סוציאלי של לשכת סעד.

(ב) שר הרווחה והשירותים החברתיים או רשות מקומית שגבו מזונות, ימסרו אותם לנוזקק או ישתמשו בהם לפי הוראת בית המשפט שפסק את המזונות, לצרכיו של הנוזקק; במידה שלא ראו צורך או אפשרות להשתמש בהם כך - יחזירו לחייב.

7. החזרת סעד על ידי בעל אמצעים (תיקון התשע"א)

- (א) הגישו שר הרווחה והשירותים החברתיים או רשות מקומית סעד לאדם ונתגלה כי באותו זמן היו הכנסותיו של האדם מספיקות לצרכים שלמענם ניתן הסעד, חייב הנזקק להחזיר את הסעד שהוגש.
- (ב) לצורך סעיף זה רואים סעד שהוגש לילדו של אדם עד גיל שש-עשרה, כסעד שהוגש לו עצמו.
- (ג) אין סעיף זה בא לגרוע מכוחו של דין אחר.

8. החזרת סעד על ידי אדם ששוקם (תיקון התשע"א)

- (א) הגישו שר הרווחה והשירותים החברתיים או רשות מקומית סעד לאדם, ולאחר מכן עלו הכנסותיו או נכסיו של האדם כדי שיקומו וכדי סיפוק נאות של צרכיו ושל צרכיהם של אלה שהוא חייב במזונותיהם וכדי החזרת הסעד שהוגש, כולו או מקצתו, חייב הוא בהחזרתו כאמור.
- (ב) אין אדם חייב בהחזרת הסעד שניתן לו בהיותו למטה מגיל שש-עשרה.
- (ג) לא תוגש תביעה לפי סעיף זה אלא תוך שש שנים מהגשת הסעד.

9. החזרת סעד מעזבון

תביעה לפי סעיף 7 מותר להגישה נגד אדם או נגד עזבונו; אך אין החובה להחזרת הסעד חלה על העזבון אלא במידה שיש בו עודף על הדרוש לסיפוק מזונותיהם של הזכאים להם.

10. הסכם מזונות (תיקון התשע"א)

היו שר הרווחה והשירותים החברתיים או רשות מקומית רשאים להגיש תביעה נגד חייב לפי סעיף 6, רשאים הם לעשות הסכם עם החייב בדבר מזונותיו של הנזקק. אישר בית משפט המוסמך לדון בחיוב המזונות את ההסכם, יהיה ההסכם ניתן להוצאה לפועל ולשינוי כאילו היה החלטה של אותו בית משפט.

11. פטור ממס בולים

הרשאה לפי סעיף 6 והסכם לפי סעיף 10 פטורים ממס בולים.

12. עונשין

(א) המסרב להיחקר לפי הסעיפים 2 ו-4(א) ללא נימוק סביר, דינו - מאסר חדשיים.

(ב) העובר על הוראות סעיף 5(ב), דינו - מאסר ארבעה חדשים.

13. ביצוע, תקנות ומינוי עובדים סוציאליים לפי חוק שירותי הסעד (תיקונים):

(התשל"א, התשע"א)

(א) שר הרווחה והשירותים החברתיים (בסעיף זה - השר) ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות הפיקוח על לשכות הסעד ודרכי הטיפול בנזקקים ולמעט תקנות בדבר סדרי הדין בבית המשפט.

(ב) השר ימנה עובד סוציאלי ראשי וכן עובדים סוציאליים לעניין חוק זה, שיפעלו לפי הנחיותיו של העובד הסוציאלי הראשי, בדרך כלל או לעניין מסוים; חלק עובד סוציאלי על ההנחיות בעניין מסוים, ישוב העובד הסוציאלי הראשי ויכריע בדבר לאחר שקיים התייעצות בעניין זה עם העובד הסוציאלי ועם גופים אחרים שמצא לנכון.

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה

ח . משה שפירא

שר הסעד

דוד בן-גוריון

ראש הממשלה

תקנות שירותי הסעד (פניה למתן סעד או טיפול סוציאלי), תשכ"ח-1967

בתוקף סמכותי לפי סעיף 13 לחוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"פונה" - אדם הפונה ללשכת סעד בבקשה לתת סעד או טיפול סוציאלי לו או לבני משפחתו או לאדם אחר שהוא מעוניין בו;
"מנהל לשכה" - כמשמעותו בתקנות ארגון לשכות סעד (תפקידי המנהל וועדת הסעד), תשכ"ד-1963, לרבות עובד אחר של הלשכה שמנהל הלשכה התיר לו לפעול לענין תקנות אלה כמנהל לשכה; "בן משפחה" - אב, אם, בן-זוג, בן, בת, אח, אחות, סב, סבתה, נכד או נכדה, ולרבות אפוטרופוס.

2. הגשת בקשה למתן סעד [תיקון: תשל"ו]

בקשה למתן סעד או טיפול סוציאלי תוגש למנהל הלשכה בטופס אשר אפשר להשיגו בכל לשכת סעד, או בכתב לפי הטופס האמור.

3. מילוי טפסים [תיקון: תשל"ו]

מנהל הלשכה ידאג למילוי הטפסים שאישר שר הסעד לענין מתן סעד או טיפול סוציאלי

4. פרטים

- (א) מנהל הלשכה רשאי לדרוש מהפונה פרטים נוספים ומשלימים וכן מסמכים העשויים לסייע לו לקבוע את מצבו של הנזקק.
- (ב) הפונה ימסור את הפרטים בכתב בחתימת ידו או ימסרם בעל פה בפני מנהל הלשכה ויאשרם בחתימת ידו.

5. פרטים מעודכנים [תיקון: תשל"ו]

מנהל הלשכה רשאי לדרוש מנזקק שימסור אחת לשנה פרטים בנוגע להכנסותיו.

6. בקשה שהוגשה שלא בדרך שנקבע בתקנות

(א) הוגשה בקשה שלא כאמור בתקנה 2 או לא נמסרו פרטים כאמור בתקנה 4, רשאי מנהל הלשכה לדחות את בקשת הפונה, או לא לטפל בה כל עוד לא נמסרו הפרטים שדרש.

(ב) לא מסר נזקק פרטים כנדרש בתקנה 5 רשאי מנהל הלשכה להפסיק את מתן הסעד.

7. עונשין [תיקון: תשמ"ז]

אדם שעשה אחד מאלה:

- (1) העלים ביודעין פרטים שהוא נדרש למסרם לפי תקנות אלה;
- (2) חתם על טופס כאמור בתקנות אלה ביודעו כי עובדות הכלולות בו הן כוזבות או שיש להן חשיבות למתן סעד או טיפול סוציאלי;
- (3) עשה קנוניה עם אדם אחר בקשר למתן סעד או הגדלתו או בקשר למתן טיפול סוציאלי, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס בשיעור הנקוב בסעיף 240(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

8. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות שירותי הסעד (פניה למתן סעד או טיפול סוציאלי), תשכ"ח-1967".

תוספת ראשונה [תיקון: תשל"ו]

בוטלה.

תוספת שניה

(תקנה 5) [תיקון: תשל"ו]

בוטל.

ז' באלול תשכ"ז (12 בספטמבר 1967)

יוסף בורג
שר הסעד

נספח ג' (1.36)

לכבוד

המחלקה לשירותים חברתיים _____
רשות מקומית

אני הח"מ _____ מס' ת"ז _____

כתובתי _____

פונה למחלקה לשירותים חברתיים בבקשה _____

והנני מצהיר בזאת כדלקמן:

1. כל הפרטים הנמסרים על ידי נכונים ומדויקים.
2. הנני מתחייב להודיע לכם על כל שינוי שיחול במצבי ו/או במצב בני משפחתי אשר יש לו חשיבות למתן סעד או טיפול סוציאלי, וזאת תוך חודש מיום השינוי.
3. באם מצבי הכלכלי ישתפר בהתאם לאמור בחוק שירותי הסעד, התשי"ח - 1958, אהיה חייב בהחזרת הסעד שקיבלתי.
4. הובהר לי כי אם לא אקיים את התחייבויותי בהתאם לסעיפים 2 ו-3 לעיל, אהיה צפוי לעונשים בהתאם לתקנה 7 לתקנות שירותי הסעד (פנייה למתן סעד או טיפול סוציאלי) תשכ"ז - 1967.

5. אני מסכים ומרשה למנהל המחלקה לשירותים חברתיים או לכל מי שהוסמך על ידו לבדוק את כל הפרטים והמסמכים שמסרתי, כפי שיראה לנכון, ואף לקבל ולמסור ידיעות ופרטים לכל אדם וגוף שהוא בקשר למסמכים ולידיעות שמסרתי ועל פי כל דין.

6. סה"כ הכנסותי והכנסות בני ביתי לחודש הינן כדלקמן:

משכר _____

מרכוש (כולל שכ"ד או דמי השכרת נכס אחר) _____

פיצויים _____

קצבאות _____

הכנסות אחרות _____

7. מספר נפשות במשק בית

ילדים עד גיל 18 _____

ילדים מעל גיל 18 _____

בני משפחה אחרים _____

8. אין ברשותי/יש ברשותי רכב מנועי מסוג _____ מס' רישוי _____

9. אין ברשותי/יש ברשותי נכסי דלא נידי

דירה _____

מגרש _____

תאריך _____ חתימת המצהיר _____

תאריך _____ חתימת בן/בת הזוג _____

הנני מצהיר כי הנ"ל חתם על הצהרה זו בפני לאחר שהוסברה לו משמעותה.

(הערה: _____)

תפקיד

נציג המחלקה לשירותים חברתיים

תאריך _____ חתימה _____